

Vapaa-ajan palvelukokonaisuus

Palvelualue: Museopalvelut

I. Kuvaus toiminnasta

Museolain mukaisesti museotoiminnan tavoitteena on ylläpitää ja vahvistaa väestön ymmärrystä kulttuuristaan, historiastaan ja ympäristöstään. Turun kaupungin museopalvelut toteuttaa annettua tehtävää lain mukaisesti kokoelmatyön, tutkimuksen, näyttely- ja yleisötyön sekä julkaisutoiminnan kautta. Museopalveluiden museokohteet ovat Apteekkimuseo ja Qwenselin talo, Biologinen museo, Kuralan Kylämäki, Luostarinmäki, Turun linna ja WAM sekä Brinkkalan galleria. Niihin sijoittuvat pää- ja vaihtuvat näyttelyt sekä yleisötyö kuten opastukset, tapahtumat, työpajat ja kurssit. Osana museokohteiden asiakaspalvelua ovat myös museokaupat sekä kokous- ja juhlapalvelut. Palveluja tuotetaan myös digitaalisesti.

Suurelta osin kokoelmiin, tutkimukseen ja asiantuntemukseen liittyvä asiakaspalvelutyö sekä palvelumyynti keskittyvät Kalastajankatu 4:ään, jossa sijaitsevat kuva-arkiston palvelut, konservointipalvelut sekä kulttuuriympäristöön ja maakunnalliseen museotyöhön liittyvät palvelut ja neuvonta. Keskeinen osa museopalveluiden toimintaa on kokoelmatyö sekä siihen liittyvät kokoelmien hoito, esine- ja teoslainauttoiminta, taiteen talletustoiminta ja julkisen taiteen hankkeet. Toimintaa kehitetään suunnitellusti hankkeissa ja projekteissa, joista keskeisimmät ovat Historian ja tulevaisuuden museo -hanke sekä kokoelmakeskushanke.

II. Toimintaympäristön muutos

Keskeinen toimintaympäristön muutostekijä on koronaepidemian tilanne ja sen aiheuttamat rajoitukset. Rokotuskattavuuden kasvu ennustaa sitä, että vähintään merkittävä osa rajoituksista on voitu purkaa vuonna 2022. Koronaepidemian seurauksena jää kuitenkin pysyviä muutoksia myös museopalveluihin.

Museopalveluilla on erityisesti Turussa merkittävä rooli yhtenä kulttuuri- ja matkailupalveluna paikkakuntien elinvoima- ja vetovoimatekijöinä. Ulkomaan matkailu ei vielä nousse epidemiaa edeltävälle tasolle, mutta sen sijaan kotimaan matkailun ja yleensä lähimatkailun arvioidaan kasvavan voimakkaasti, mikä museopalveluiden tulee huomioida palvelutuotannossaan ja markkinoinnissa. Epidemian laantumisesta huolimatta asiakkaat arvostavat ja edellyttävät jatkossakin terveysturvallisia asiakaskohtaamisia museoissa.

Digitalisaatio vaikuttaa yhä merkittävästi museotyössä ja museopalveluissa. Museot kilpailevat digitaalisten sisältöjen tarjonnassa keskenään ja kansainvälisenkin digisisältötuotannon kanssa. Asiakkaat odottavat museoilta yhä laadukkaampia ja pidemmälle tuotettuja sisältöjä. Museoille haasteina ovat myös digisisältötarjonnan vaikuttavuus ja taloudellinen kannattavuus.

Etätöiden tekeminen on selvästi yleisempää kuin ennen pandemiaa. Tutkimusten mukaan yli puolet suomalaisista haluaisi jatkaa etätöissä epidemian jälkeenkin. Etätöiden myötä työn vuoksi tapahtuva matkustaminen tulee vähenemään. Etätöiden yleistymisen lisäksi työelämä on kaiken kaikkiaan murroksessa ja mm. työn projektiluonteisuus kasvaa.

Rahapelitoiminnan tuotoista merkittävä osa ohjataan OKM:n kautta tukena kulttuurille. Museoiden valtionosuuksista peräti puolet rahoitetaan rahapelitoiminnan tuotoilla. Rahapelitoiminnan tuottojen arvioitu väheneminen uhkaa rahoituksen vakautta. Museoiden edunvalvontatyössä on esitetty pienentyneen rahapelituoton kompensoimista valtion budjetista.

Uuden museolain myötä Turun museokeskuksesta tuli alueellinen vastuumuseo. Museon alueelliset tehtävät laajenivat ja niiden merkitys valti-onosuuden määrätymisessä kasvoi. Vahvistuneen alueellisen roolin myötä alueellisen työn merkitys museokeskuksessa kasvaa ja vastuu alueellisesta kulttuuriperintötyöstä maakunnassa vahvistuu.

Kulttuurihyvinvointityö, jota museokin tekee, vahvistaa paikallista identiteettiä, sekä edistää yhdenvertaisuutta, hyvinvointia ja terveyttä. Oman yhteisön osallistamisella, saavutettavuuden edistämällä ja vuorovaikutuksen lisäämisellä on vahva rooli kaikessa museotoiminnassa. Kansalaisaktiivisuuden nousu, uudenlainen osallisuus ja demokratiakäsitys haastavat näissä tehtävissä uudenlaisiin työtapoihin.

III. Kehittämissuunnitelma

Museopalveluiden kehittämisen painopisteet vuoden 2022 aikana ovat museotoimipaikkojen kehittämisessä, digitaalisissa palveluissa sekä tilakysymyksissä. Kehittämistä tehdään yhteistyön ja kumppanuuksien kautta. Toimintaa toteutetaan moninaisuuden ja yhdenvertaisuuden periaatteiden mukaisesti, yhtenä keskeisenä tavoitteena on eriarvoistumisen väheneminen. Museopalveluiden kuuden museotoimipaikan päänäyttelyitä ja toimintaa on viime vuosien aikana määrätietoisesti kehitetty ja uudistettu. Toteutuneiden uudistushankkeiden (Turun linna, Kuralan Kylämäki, Apteekkimuseo ja Qwenselin talo) jälkeen ovat vuorossa Luostarinmäki ja Biologinen museo, joiden museotoimintaa uudistetaan kokemuksellisen perhe- ja kulttuurimatkailun suuntaan. Vuonna 2022 Luostarinmäki avautuu uudistettuna, ja Biologisen museon kehittämisen projektisuunnitelma valmistuu. Tiivistetään yhteistyötä Matkailupalveluiden kanssa. Vuoden aikana laaditaan analyysi matkailu- ja museopalveluiden tunnuslukujen korrelaatioista. Digitaalisten palvelujen ja sisältöjen merkitys on poikkeusajan myötä entisestään kasvanut.

Digitaalisuuteen liittyvää kehittämistoimintaa jatketaan sekä panostetaan henkilökunnan osaamisen kehittämiseen. Tilakysymykset muodostavat ison haasteen ja mahdollisuuden Museopalveluiden tuleville vuosille. Pitkään valmisteltu kokoelmakeskus on edennyt hankkeistamiseen. Hankkeessa tulee varmistaa paitsi resurssien riittävyys, myös ennen kaikkea kokoelmien ja arkistomateriaalien turvallinen käsittely prosessin kaikissa vaiheissa sekä noin 50 työntekijän joustava siirtyminen uusiin toimitiloihin kunnianhimoisen muuttoaikataulun mukaisesti. WAMin peruskorjauksen aikataulun varmistuminen on keskeistä Kokoelmakeskushankkeen toteutukselle. Vuoden 2022 aikana Historian ja tulevaisuuden museo -hanke etenee arkkitehtuurikilpailuun.

IV. Tarvetta kuvaavat tunnusluvut

Palvelujen tarvetta kuvaava tunnusluku	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Museoiden valtakunnallinen kävijämäärä	7 100 000	7 600 000	4 500 000	-	-	-	-
Museokorttien määrä	154 000	185 000	200 000	-	-	-	-
Turun perusopetuksen oppilasmäärä (Elämyspolku)	13 568	13 889	14 043	-	-	-	-
Finnan käyttäjien määrä	2 269 768	2 268 248	2 903 321	-	-	-	-
Kokoelmien käyttö (lainattujen objektien kokonaismäärä)	-	-	15 639	-	-	-	-
V-S paikallismuseoiden määrä	-	-	80,0	-	-	-	-
V-S rekisteröityjen muinaisjäännösten ja kulttuuri-perintökohteiden määrä	-	-	6 043	-	-	-	-

V. Tavoitteelliset tunnusluvut

Tunnusluku	2019	2020	2021	2022
Lapsille suunnattuun toimintaan museotoimipaikoissa osallistuvien määrä	42 464	9 217	30 000	40 000
Aikuisille suunnattuun toimintaan museotoimipaikoissa osallistuvien määrä	52 141	17 694	40 000	50 000
Kokoelmien liikkuvuus: lainat, talletukset, valokuvati-laukset	2 686	2 480	2 400	2 400
Lausuntojen lukumäärä	577	1 436	1 200	1 200
Alueellisten palveluiden käyttäjämäärä	40	345	500	500

Finnasta avattujen museon tietuesivujen määrä	95 102	121 796	-	150 000
Museon sosiaalisen median tilien seuraajien määrä	-	41 032	43 000	45 000
Museokauppojen keskiostos/kävijä vuositasona (ilman Kuralaa ja Brinkkalaa) €	2,50	2,36	-	2,50

VI. Toimenpiteet

Toimenpiteet	Vastuhenkilö
Kokoelmakeskus: Hankkeistaminen	Juhani Ruohonen
Luostarinmäen uudistamishanke: Uudistuksen loppuvaihe, museon avaaminen, kävijäpalautteen kerääminen, evaluaatio ja lopputoimet	Henna Ylänen
Biologisen museon uudistamisen projektisuunnitelma	Henna Ylänen
Museon tietojärjestelmien jatkokehittäminen: Prikka 2.0 sekä integraatioselvitykset MIP-järjestelmään	Maarit Talamo-Kemiläinen
Digisti-projektissa laadittavan sosiaalisen median ohjelman jalkauttaminen	Henna Ylänen
Digimuseo.fi -palvelun virtuaalisältöjen kehittäminen ja markkinointi	Satu Pajarre
Historian ja tulevaisuuden museo: Arkkitehtuurikilpailun kilpailuohjelma	Joanna Kurth
Historian ja tulevaisuuden museo: Näyttelydisposition luonnos	Satu Pajarre
Osallisuuden, vuorovaikutuksen ja saavutettavuuden vahvistaminen: asiakasraati- ja sidosryhmätyöskentelyn vakiinnuttaminen ja vapaaehtoistoiminnan elvyttäminen koronan jälkeen.	Henna Ylänen
Analyysi museoiden palvelutarjonnasta osana matkailupalveluja (perhe- ja kulttuurimatkailu)	Henna Ylänen

VII. Henk.ohj. toimenpiteet

Painopistealue	Toimenpiteet	Vastuhenkilö
Rakentava ja hallittu muutos	Laajempaa keskustelua ja kartoitusta koulutustarpeista. Aktiivisesti ohjataan henkilöstöä koulutuksiin. Koulutusta kohdennetaan eri henkilöstö- ja ammattiryhmiin.	Pekka Käär
Työ lisää hyvinvointia	Kartoitetaan kyselyllä tai muuten syrjinnän toteutumista. Henkilökuntaa kannustetaan ilmoittamaan koetusta syrjinnästä matalalla kynnyksellä. Muistutetaan lähijohtajia heidän roolistaan syrjinnän ehkäisyssä.	Pekka Käär
Parempi johtaminen	Henkilökunnan tietoutta päätöksentekoprosesseista ja päätösten perusteista parannetaan avaamalla päätöksentekoa	Pekka Käär

tarkemmin kokousmuisoissa. Henkilökuntaa osallistetaan lisää päätösten valmisteluun.

VIII. Määrärahat

TOIMINTATULOT (1000 €)

2 695

TOIMINTAMENOT (1000 €)

11 201

TOIMINTAKATE (1000 €)

-8 506